

STJÓRNARSKIPANARLÓG

DAN VEKIR LVSTÝRI

Mjørkadalur. Kalda kriggið
gera Føroyar og Grønland
meira áhugaverdar aftur

danska Fólkatinginum, var tosað um nógv um málið.

Danski forsætisráðharrin, Lars Løkke Rasmussen, hevði orðið og hann var rættuliga hvassorðaður, tá ið talan var um egna stjórnskipan.

Hann segði seg á ein hátt skilja arbeiðið við at gera nýggja stjórnskipan, men hann segði, at neyðugt er, at Danmark eisini er við í hesum arbeiðnum.

Hann segði, at áðrenn uppskot um stjórnskipan verður sent til fólkaatkvøðu, so skal Danmark takast við í samráðingarnar, tí broyttar stjórnskipanir í Føroyum og í Grønlandi, eisini ávirka viðurskiftini hjá Danmark.

– Spurningurin er um hesar stjórnskipanir skulu galda fyri sjálvstøðug ríki einaferð í framtíðini – ella er talan um skipanir, sum galda meðan Grønland og Føroyar eru partar av ríkisfelagsskapinum. Tað er høv- uðsspurningurin, segði Lars Løkke á røðarapallinum í Fólkatinginum.

Hann legði afturat, at er talan um skipanir, sum skulu galda meðan londini eru saman við Danmark, so mugu hesar skipanir liggja undir donsku grundlógini.

Lars Løkke Rasmussen segði, at tað eru

Arktis ger Føroyar og Grønland uppáftur meira áhugaverd

embætisfólk í danska løgmláráðnum, sum tulka grundlógini fyri stjórnina – ikki stjórnin sjálv.

Brævið frá 2011

Sjónarmiðini, sum danski forsætisráðharrin legði fram í Fólkatinginum, eru ikki nýggj fyri tey, sum áður hava arbeitt við spurninginum um eina føroyska stjórnarskipan.

Tann bólkurin, sum tá arbeiðdi, fekk eitt bræv frá donsku stjórnini, sum byggir á somu grundsjónarmið, sum forsætisráðharrin nú nevndi. Nevniliga at danska grundlógin eisini er galdandi í Føroyum og í Grønlandi og at allar aðrar lógir liggja undir henni.

Danski forsætisráðharr-

hetta modelið kann brúkast skilagott.

Fleiri føroyskir politikarar halda, at í lýtuni er tað soleiðis, at tað sær út, sum Danmark er í ferð við at skerja føroyska sjálsavgerðarrættin.

Forsætisráðharrin gjørdi eisini greitt, at sjálvt tá ið føroyingar sjálvir hava fiskivinnusamráðingar, so er tað Danmark, sum eigur avgerandi orðið.

Arktis

Spurningurin um teir møguleikar, sum eru í ferð við at koma undan kavi í Arktis, ger at alheimurin hevur størri áhuga fyri økinum.

Danmark situr eisini saman við stórveldunum kring samráðignarborðið, tá ið tosað verður um Arktis, meðan Føroyar og Grønland hava ein nógv minni leiklut.

Viðurskiftini og teir møguleikar, sum vísa seg nú veðurlagið broytist og ísurin bráðnar, vekir stóran áhuga fyri økinum í Arktis. Stórveldini USA og Russland og fleiri onnur lond vilja sleppa framat ríkidøminum har og tað vil Danmark eisini.

Atgongdin hjá Danmark til samráðingarborðið um Arktis kemur gjøgnum Grønland og Føroyar.

Lítil vón um semju um stjórns- skipanarlóg

Longu næsta ár skal fólkaatkvøða vera um stjórnskipanarlóg, men onki bendir á, at semja fæst um eitt lógaruppskot

Árni Gregersen

Sambandsflokkurin hevur meldað út, at verður talan um at gera eitt uppskot til stjórnskipan, sum liggur uttanfyri grundlógina, so er ivasamt um flokkurin fer at luttaka í arbeiðnum.

Hendan samgongan hevur annars skrivað í samgonguskjalið, at »ein nýggj stjórnskipan skal staðfesta, at Føroya fólk hevur valdið í Føroyum. Lógin skal áseta og útgreina sjálsavgerðarrættin og fólkaræðisliga stýrslagið hjá Føroya fólk. Hon kemur til fólkaatkvøðu í seinasta lagi í 2017.«

Samgonguskjalið bindir sjálvandi bara samgonguna, men lögmaður hevur sagt, at hann fegin vil hava eina breiða semju um hetta mál.

Á fundi millum floksformenninar skuldi ein arbeiðsætlan gerast, men longu á tí fundinum boðaði Sambandsflokkurin frá, at hann fegin vil hava at vita, hvat tað er fyri stjórnskipanaruppskoti arbeiðt verður fram ímóti.

Ósemjan

Í føroysku politisku skipanini er ikki talan um nakað nýtt mál. Arbeiðt er við hesum í mong ár og í seinasta valskeiði var nærur komið á mál, men tá ið avtornaði rakk ikki á mál.

Sjúrdur Skaale umboðaði Tóðveldi í nevndini, sum arbeiðdi við málinum, men tá ið avtornaði

tók flokkurin ikki undir við tí semju, hann var komin til saman við hinum flokkunum.

Tað gjørdi, at hann fór úr Tjóðveldi og var valdur á Fólkinging fyri Javnaðarflokkin.

Huvssu samdir hinir flokkarnir eru nú, er tørført at siga, men samgonguflokkarnir vita væl, at júst nú eru danir við at taka nakað av tí sjálvræði vit hava havt, innaftur.

Arktis og stóri áhugin har er ein av orsøkunum, men fleiri politikarar vísa á, at eisini versnaðu viðurskiftini millum Russland og Vesturheimin annars ávirka stóðuna.

Bæði Arktis og Kalda Kriggið gera Føroyar og Grønland meira týðandi á altjóða pallinum, tí tað eru tey londini sum gera, at Danmark hevur so mikið stóran leiklut, sum landið hóast tað er lítið, hevur.

Meðan fyrstu stigini aftur verða tikin til at arbeiða við stjórnskipanini í politisku skipanini, so sigst, at útlenskir militermenn eru at síggja í Føroyum.

Føroyskir myndugleikar siga seg ikki kunna siga, hvat teir gera her á landi, men sum viðurskiftini eru í ríkisfelagsskapinum, so hoyra øll militar og uttanríkisviðurskipti undir Danmark.

Fleiri spyrja í dag, hvat er á vási?

Er tað kalda kriggið, sum er kólnað ella er tað Arktis, sum er heitari?